

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 06 czerwca 2018 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w B. (Niemcy)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz powoda (...) z siedzibą w B. kwotę 6 137,86 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych liczonymi od kwot:

- 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 maja 2016 roku do dnia zapłaty,
- 1 700 złotych za okres od dnia 25 października 2016 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz powoda (...) z siedzibą w B. kwotę 1 377,34 złotych (jeden tysiąc trzysta siedemdziesiąt siedem złotych trzydzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 1716/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 stycznia 2017 roku powód (...) GmbH spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwoty 8 578,19 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych liczonymi od kwot: 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 maja 2016 roku do dnia zapłaty, 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty i 1 921,40 złotych za okres od dnia 25 października 2016 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu tytułem opłat leasingowych wynikających z faktur: numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych z terminem płatności do dnia 25 kwietnia 2016 roku, numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych z terminem płatności do dnia 25 maja 2016 roku, numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych z

terminem płatności do dnia 26 czerwca 2016 roku oraz noty obciążeniowej numer NK (...) na kwotę 1 921,40 złotych z terminem płatności do dnia 24 października 2016 roku.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w związku z zaprzestaniem uiszczania opłat leasingowych w terminach określonych w harmonogramie, w dniu 02 czerwca 2016 roku nastąpiło wygaśnięcie umowy leasingu.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 22 marca 2017 roku w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 123320/17 referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc zarzut braku legitymacji czynnej powoda, nieistnienia stosunku cywilnoprawnego pomiędzy pozwanym a wierzycielem pierwotnym, nieistnienia stosunku prawnego pomiędzy pozwanym a powodem, brak prób polubownego załatwienia sprawy, dokonanie błędnych rozliczeń przy ustalaniu bieżącej kwoty zadłużenia i przedawnienia roszczenia.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że kwestionuje prawidłowość dokonanego przez powoda końcowego rozliczenia umowy leasingu i sprzeciwia się zasadności przyjętego sposobu rozliczenia umowy oraz zaprzecza, ażeby pozostawał w zwłoce w płatności którejkolwiek z rat i aby zaistniały okoliczności skutkujące wygaśnięciem umowy leasingu. Pozwany wskazał także, że powód nie wykazał swojej legitymacji, gdyż nie wykazał dokonanej z wierzycielem pierwotnym cesji.

W uzupełnieniu złożonego sprzeciwu, pismem z datą w nagłówku „dnia 18 grudnia 2017 roku” (k. 98-101 akt) pozwany wskazał, że powód nie przedłożył wyceny pojazdu, za którą domaga się kwoty 221,40 złotych ani końcowego rozliczenia umowy leasingu. W ocenie pozwanego po dokonaniu rozliczenia innej umowy, tj. umowy numer (...) pozostała nadpłata i w związku z tym pozwany „oczekuje możliwości korzystać z prawa potrącenia wzajemnie wymagalnych wierzytelności”. Precyzując ten zarzut na rozprawie w dniu 06 czerwca 2018 pozwany wskazał, że z rozliczenia tej innej umowy leasingu powinna zostać nadwyżka około 12 000 złotych i kwota ta powinna pokryć roszczenie powoda w niniejszej sprawie. Pozwany wskazał także, że nie kwestionuje faktur obejmujących opłaty leasingowe za kwiecień 2016 roku i maj 2016 roku, a jedynie za czerwiec 2016 roku, gdyż faktura została wystawiona w dniu 01 czerwca 2016 roku, a umowa wypowiedziana w dniu 02 czerwca 2016 roku i pozwany zwrócił pojazd.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 19 grudnia 2017 roku” (k. 81-89 akt) powód wskazał, że w sprawie nie doszło do cesji wierzytelności na powoda, gdyż na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. w zw. z art. 516¹ k.s.h. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako spółka przejmowana połączył się z (...) z siedzibą w B. jako spółką przejmującą, która jako przedsiębiorca zagraniczny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest reprezentowany przez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W.. Nadto wskazał, że przedmiot leasingu został sprzedany, a cena pokryła odszkodowanie, o jakim mowa w § 19 ust. 2 ogólnych warunków umów leasingu, tj. wszystkie przewidziane w umowie a niezafakturowane opłaty leasingowe netto powiększone o wartość końcową przedmiotu leasingu. Natomiast na kwotę dochodzoną pozwem składają się: zafakturowane a nieopłacone opłaty leasingowe za okres kwiecień – czerwiec 2016 roku w wysokości 6 656,79 złotych (§ 19 ust. 1), koszty wyceny przedmiotu leasingu w wysokości 221,40 złotych (§ 19 ust. 4) i opłaty windykacyjne w kwocie 1 700 złotych (§ 19 ust. 4). Powód wskazał również, że roszczenie nie jest przedawnione, a także, że wartość przedmiotu leasingu i uzyskana ze sprzedaży cena nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż obowiązek pomniejszenia wysokości przewidzianych w umowie leasingu a niezapłaconych rat o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem umowy, nie obejmuje rat wymagalnych przed rozwiązaniem umowy.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 19 marca 2018 roku” (k. 132-135 akt) powód wskazał, że umowa numer (...) została rozliczona w związku z uprawomocnieniem się nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie o sygn. akt VI GNc 3758/17, a zatem pozwany nie wykazał istnienia jakichkolwiek wzajemnie wymagalnych wierzytelności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 15 czerwca 2012 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako finansujący zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. jako korzystającym umowę leasingu operacyjnego numer (...).

Przedmiotem umowy był samochód marki V. (...) i w zamian za korzystanie z niego, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. był zobowiązany do uiszczania opłat leasingowych.

W tym samym dniu między stronami została zawarta także druga umowa leasingu operacyjnego numer (...).

umowa leasingu – k. 31-33 akt, ogólne warunki umów leasingu – k. 34-39 akt, tabela opłat i prowizji – k. 40 akt, harmonogram płatności – k. 41-42 akt

Zgodnie z § 18 ust. 1 ogólnych warunków umów leasingu stanowiących integralną część powyższej umowy, finansujący był uprawniony do wypowiedzenia umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym z ważnych powodów, a w szczególności (punkt c) – w przypadku opóźnienia korzystającego z zapłatą przynajmniej jednej opłaty leasingowej, jeżeli pomimo pisemnego wyznaczenia przez finansującego dodatkowego terminu do zapłaty zaległości, korzystający nie dokona spłaty całego zadłużenia (wraz z należnymi opłatami windykacyjnymi i odsetkami karnymi w wysokości podwójnych odsetek ustawowych).

Zgodnie z § 19 pkt 1 ogólnych warunków umów leasingu – w przypadku wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, o których mowa w § 18, korzystający zobowiązany jest do zapłaty kwoty wymagalnych zafakturowanych a niezapłaconych opłat leasingowych wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej w § 11 ust. 5.

Niezależnie od obowiązku dokonania płatności, o których mowa powyżej, w przypadku wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, o których mowa w § 1, korzystający zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej kwocie wszystkich przewidzianych w umowie a niezafakturowanych opłat leasingowych netto powiększonej o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem przedmiotu leasingu.

Ponadto, korzystający jest zobowiązany do zapłaty na rzecz finansującego poniesionych przez finansującego: opłat windykacyjnych, w tym opłat związanych z działaniem osób trzecich prowadzącym do zwrotu przedmiotu leasingu finansującemu oraz opłat za wycenę przedmiotu leasingu.

umowa leasingu – k. 31-33 akt, ogólne warunki umów leasingu – k. 34-39 akt

Na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. w zw. z art. 516¹ k.s.h. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako spółka przejmowana połączył się z (...) z siedzibą w B. jako spółką przejmującą, która jako przedsiębiorca zagraniczny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest reprezentowany przez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W..

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (numer (...)) – k. 27-29 akt, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (numer (...)) – k. 90-95 akt

Pismem z datą w nagłówku „dnia 12 kwietnia 2016 roku” (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wezwał (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. do zapłaty dwóch zaległych rat leasingowych wraz z opłatą za upomnienie.

wezwanie do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy – k. 43 akt

Dnia 01 kwietnia 2016 roku (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. fakturę numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych brutto tytułem raty leasingowej z umowy leasingu numer (...), z terminem płatności do dnia 25 kwietnia 2016 roku.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. nie zapłacił powyższej należności.

Dnia 01 maja 2016 roku (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. fakturę numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych brutto tytułem raty leasingowej z umowy leasingu numer (...), z terminem płatności do dnia 25 maja 2016 roku.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. nie zapłacił powyższej należności.

Dnia 01 czerwca 2016 roku (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. fakturę numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych brutto tytułem raty leasingowej z umowy leasingu numer (...), z terminem płatności do dnia 25 czerwca 2016 roku.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. nie zapłacił powyższej należności.

faktury – k. 45-47 akt

Pismem z datą w nagłówku „dnia 02 czerwca 2016 roku” (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wypowiedział (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. umowę leasingu z powodu nieuiszczenia trzech zaległych rat leasingowych wzywając do ich uregulowania wraz z opłatą windykacyjną w kwocie 1 400 złotych.

wypowiedzenie umowy leasingu – k. 44 akt

Dnia 17 października 2017 roku (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. notę księgową numer (...) na kwotę 1 921,40 złotych brutto tytułem kosztów wyceny pojazdu i opłaty windykacyjnej.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. nie zapłacił powyższej należności.

nota – k. 48 akt, faktura – k. 135 akt, faktura – k. 136 akt

Pismem z datą w nagłówku „dnia 17 października 2016 roku” oraz „dnia 30 listopada 2016 roku” (...) z siedzibą w B. działający poprzez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W. wezwał (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. do zapłaty zaległych rat leasingowych za okres od kwietnia do czerwca 2016 roku wraz z odsetkami w kwocie 369,68 złotych i kosztami wyceny przedmiotu leasingu, opłatami za upomnienie i opłatami windykacyjnymi w kwocie 1 921,40 złotych.

ostateczne przedegzekucyjne wezwanie do zapłaty – k. 49 akt, wezwanie do zapłaty wraz dowodem nadania i odbioru – k. 50-54 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich

zawartych, nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane przez żadną ze stron.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 06 czerwca 2018 roku Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wyceny wartości pojazdu mając na uwadze, że pozwany nie uiścił zaliczki oraz, że dowód ten nie jest przydatny dla rozstrzygnięcia kwestii spornych w niniejszej sprawie, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia. Z powyższych względów Sąd oddalił również dowód z zeznań stron mając na uwadze także fakultatywność dowodu z przesłuchania stron i uznając, że w niniejszym postępowaniu nie zachodzą okoliczności, o jakich mowa w art. 299 k.p.c.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powód (...) z siedzibą w B. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwoty 8 578,19 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych liczonymi od kwot: 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 maja 2016 roku do dnia zapłaty, 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty i 1 921,40 złotych za okres od dnia 25 października 2016 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu tytułem opłat leasingowych wynikających z faktur: numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych, numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych, numer (...) na kwotę 2 218,93 złotych oraz noty obciążeniowej numer NK (...) na kwotę 1 921,40 złotych w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu.

Kwestionując żądanie pozwu pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. podniósł zarzut przedawnienia, zarzut braku legitymacji czynnej powoda, nieistnienia stosunku cywilnoprawnego pomiędzy pozwanym a wierzycielem pierwotnym, nieistnienia stosunku prawnego pomiędzy pozwanym a powodem, brak prób polubownego załatwienia sprawy oraz dokonania błędnych rozliczeń przy ustalaniu bieżącej kwoty zadłużenia. Pozwany zakwestionował również prawidłowość dokonanego przez powoda końcowego rozliczenia umowy leasingu i zaprzeczył, ażeby pozostawał w zwłoce w płatności którejkolwiek z rat i aby zaistniały okoliczności skutkujące wygaśnięciem umowy leasingu. Podniósł również, że powód nie przedłożył wyceny pojazdu, za którą domaga się kwoty 221,40 złotych ani końcowego rozliczenia umowy leasingu. W ocenie pozwanego po dokonaniu rozliczenia innej umowy leasingu – numer (...) - (...) - (...) – pozostała nadpłata w kwocie około 12 000 złotych i w związku z tym pozwany „oczekuje możliwości korzystać z prawa potrącenia wzajemnie wymagalnych wierzytelności”.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu przedawnienia roszczenia, wskazać należy, że zastosowanie w niniejszej sprawie (z uwagi na brak odrębnej regulacji tej materii) znajdą przepisy ogólne kodeksu cywilnego, a w szczególności art. 118 k.c. wskazujący na trzyletni termin przedawnienia roszczeń związanych z działalnością gospodarczą. Mając na uwadze, że dochodzone pozwem należności stały się wymagalne w 2016 roku, uznać należy, że w chwili wnoszenia niniejszego pozwu, tj. w dniu 31 stycznia 2017 roku, niewątpliwie nie uległy one jeszcze przedawnieniu.

Odnosząc się do zarzutu braku legitymacji procesowej powoda, zarzut ten należy uznać za chybiony wskazując, że w niniejszej sprawie nie doszło zawarcia umowy cesji wierzytelności, lecz doszło do połączenia na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (leasingodawcy) jako spółki przejmowanej z (...) z siedzibą w B. jako spółki przejmującej, która jako przedsiębiorca zagraniczny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest reprezentowany przez (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W.. Powyższe przejęcie wynika wprost z treści wpisów w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego i oznacza, że spółka przejmująca wstąpiła z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. W konsekwencji niezasadny jest również zarzut niewykazania istnienia stosunku prawnego istniejącego między stronami procesu – powód przedłożył bowiem umowę leasingu operacyjnego numer (...) zawartą w dniu 15 czerwca 2012 roku przez pozwanego oraz (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. – poprzednika prawnego powoda.

W ocenie Sądu zarzut potrącenia złożony przez pozwanego w toku niniejszego postępowania również nie mógł odnieść zamierzonego przez pozwanego skutku i to z wielu powodów. Należy zauważyć, że zarówno wtedy, gdy oświadczenie o potrąceniu zostało złożone poza procesem, jak i wtedy, gdy złożono je łącznie z zarzutem w procesie, skuteczność tego zarzutu (potrącenia) jako czynności procesowej jest zależna od skuteczności samego potrącenia, jako czynności materialnoprawnej, albowiem to ono – oświadczenie o potrąceniu, stanowi podstawę materialnoprawną zarzutu potrącenia. Nie ma oczywiście przy tym wątpliwości, że podniesienie w sprzeciwie od nakazu zapłaty, czy w późniejszym piśmie procesowym w toku postępowania zarzutu potrącenia jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeżeli oświadczenie takie nie zostało złożone wcześniej. Odnosząc się do kwestii skuteczności oświadczenia o potrąceniu złożonego w przedmiotowej sprawie podkreślić należy, iż zostało ono złożone przez pozwanego w piśmie procesowym, które zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego podlegało doręczeniu drugiej stronie, a gdy jest ona reprezentowana przez pełnomocnika, temu pełnomocnikowi, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że dla skuteczności oświadczenia o potrąceniu, złożonego w procesie, ale i poza nim, ze względu na obowiązującą teorię oświadczeń woli uzależniająca powstanie prawem przewidzianego skutku prawnokształtującego danego oświadczenia woli od jego dojścia do adresata (art. 61 § 1 k.c.), konieczne jest dostarczenie takiego aktu woli strony składającej oświadczenie do strony będącej jego adresatem, a nie – jedynie do wiadomości jej pełnomocnika procesowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 marca 2013 roku, sygn. akt II CSK 476/12 wraz z uzasadnieniem). Jeśli zatem pozwany składa w procesie, w ramach obrony przed roszczeniem powoda, oświadczenie o potrąceniu, to przewidziany w art. 498 § 2 k.c. skutek wzajemnego umorzenia obu wierzytelności wystąpi z chwilą wystąpienia podstaw faktycznych do przyjęcia, że oświadczenie takie dotarło do strony, wobec której zostało ono skierowane. A zatem dorozumiane udzielenie pełnomocnictwa nie może dotyczyć przyjęcia oświadczenia o potrąceniu, bowiem oświadczenie to wywołuje – w niniejszej sprawie dla strony powodowej – niekorzystne skutki. Do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu konieczne jest zatem w takiej sytuacji pełnomocnictwo szczególne lub doręczenie takiego oświadczenia stronie osobiście (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 29 maja 2013 roku, sygn. akt I ACa 89/13 oraz Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2014 roku, sygn. akt VIII Ga 22/14). Już zatem choćby z tego względu złożone pełnomocnikowi powoda – a nie powodowi – oświadczenie pozwanego było nieskuteczne.

Zgodnie z treścią art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Skutek kompensaty ustawowej wymaga zatem następujących warunków: złożenia oświadczenia woli, istnienia wierzytelności przeciwstawnych, tj. takich, które przysługują dwóm podmiotom prawa cywilnego występującym względem siebie w podwójnej roli: dłużnika i wierzyciela, wymagalności wierzytelności (co najmniej potrącającego) i jednorodzaowości świadczeń. Żeby jednak złożone oświadczenie o potrąceniu było skuteczne, to w pewnych sytuacjach, by spełnić przesłankę wymagalności – niezbędnym warunkiem jest również doręczenie wezwania do zapłaty, dopiero bowiem, gdy wierzytelność przedstawiana do potrącenia jest wymagalna, oświadczenie o potrąceniu wywoła skutek w postaci umorzenia wierzytelności (o ile pozostałe warunki zostaną spełnione). W związku z tym, że do potrącenia można przedstawić tylko wymagalną wierzytelność, wierzyciel – pozwany dla skuteczności potrącenia powinien był wcześniej wezwać dłużnika – powoda o zapłatę określonej kwoty, gdyż wymagalność musi występować na dzień złożenia oświadczenia o potrąceniu (tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 03 września 2014 roku, sygn. akt V ACa 254/14 oraz Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 06 grudnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 1157/13). Skoro zatem pozwany nie wzywał powoda do zapłaty jakiegokolwiek kwoty przed podniesieniem zarzutu potrącenia – nie jest przy tym wystarczające domaganie się przez niego dokumentów od powoda w celu ustalenia wysokości jego wierzytelności, jako że wierzytelność przedstawiona do potrącenia musi być skonkretyzowana i dokładnie określona co do wysokości, aby możliwe było określenie skutku w postaci ewentualnego umorzenia się wierzytelności do określonej wierzytelności niższej – to w chwili złożenia takiego oświadczenia, jego wierzytelność względem powoda nie była wymagalna, a więc i z tego względu nie mogła spowodować umorzenia wierzytelności powoda. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że nie może stanowić uzasadnienia dla niewzywania powoda do zapłaty konkretnej kwoty prowizji okoliczność, że pozwany nie mógł ustalić jej wysokości,

nie dysponował bowiem stosowną dokumentacją. Nie budzi przy tym wątpliwości, że oświadczenie o potrąceniu nie może także stanowić samo w sobie źródła kreacji wierzytelności, która powinna znaleźć – zarówno co do zasady, jak i wysokości, odzwierciedlenie w treści zaoferowanych dowodów. Tymczasem, poza lakonicznymi twierdzeniami o niewłaściwym rozliczeniu innej umowy leasingu, z której to miała, według pozwanego, pozostać mu kwota około 12 000 złotych, pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na istnienie i wysokość tej wierzytelności.

Pozwany kwestionował również, ażeby pozostawał w zwłoce w płatności którejkolwiek z rat i aby zaistniały okoliczności skutkujące wygaśnięciem umowy leasingu. Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 03 października 1969 roku w sprawie o sygn. akt II PR 313/69 (OSNC 1970, nr 9, poz. 147) na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów przemawiających za zasadnością jego roszczenia. W razie zaś sprostania przez powoda ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 roku, sygn. akt I CR 79/82).

W okolicznościach niniejszej sprawy to na pozwanym zatem spoczywał ciężar wykazania, że zapłacił on raty leasingowe wskazywane w wezwaniach do zapłaty, w tym dochodzone niniejszym pozwem, a zatem brak było podstaw do wypowiedzenia umowy leasingu. Okoliczności takich pozwany nie wykazał.

Odnosząc się natomiast do zarzutu nieprawidłowego rozliczenia końcowego umowy leasingu operacyjnego numer (...), na której powód opiera swoje roszczenie, to wskazać należy, że zgodnie z § 19 pkt 1 ogólnych warunków umów leasingu – w przypadku wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, o których mowa w § 18, korzystający zobowiązany jest do zapłaty kwoty wymagalnych zafakturowanych a niezapłaconych opłat leasingowych wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej w § 11 ust. 5.

Niezależnie od obowiązku dokonania płatności, o których mowa powyżej, w przypadku wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, o których mowa w § 18, korzystający zobowiązany jest także do zapłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej kwocie wszystkich przewidzianych w umowie a niezafakturowanych opłat leasingowych netto powiększonej o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem przedmiotu leasingu (pkt 2).

Ponadto, korzystający jest zobowiązany do zapłaty na rzecz finansującego poniesionych przez finansującego: opłat windykacyjnych, w tym opłat związanych z działaniem osób trzecich prowadzącym do zwrotu przedmiotu leasingu finansującemu oraz opłat za wycenę przedmiotu leasingu (pkt 4).

Mając na uwadze powyższą regulację, wskazać należy, że w przypadku wypowiedzenia umowy leasingu strony przewidziały trzy kategorie należności – wymagalne raty leasingowe zafakturowane a nieopłacone, odszkodowanie (ustalone zgodnie z pkt 2) oraz opłaty windykacyjne i za wycenę przedmiotu leasingu. Jednocześnie jak wynika z powyższych zapisów umowy, jedynie ustalenie należności wskazanej w pkt 2 § 19 ogólnych warunków umów leasingu – odszkodowania (a którego w niniejszym procesie powód nie domaga się) – związane jest z koniecznością ustalenia korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem przedmiotu leasingu, a które to korzyści pomniejsza się niezafakturowane i niezapłacone raty.

W niniejszej sprawie tymczasem powód domaga się opłat windykacyjnych i opłat za wycenę przedmiotu leasingu, a także opłat leasingowych zafakturowanych a niezapłaconych za kwiecień – czerwiec 2016 roku.

Jednocześnie Sąd zważył, że w § 19 ogólnych warunków umów leasingu wskazano, że w przypadku wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, o których mowa w § 18, korzystający jest zobowiązany do zapłaty kwoty wymagalnych zafakturowanych a niezapłaconych opłat leasingowych wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej w § 11 ust. 5. Nie było zatem wątpliwości, że odnosi się to do opłaty leasingowej za kwiecień 2016 roku i maj 2016 roku. Odnośnie natomiast opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku, to wskazać należy, że na fakturze określono termin płatności tej opłaty do dnia 25 czerwca 2016 roku. Jednocześnie pismem z datą w nagłówku „dnia 02 czerwca 2016 roku” powód wypowiedział pozwanemu umowę leasingu, nie wykazał jednakże, w

jakiej dacie oświadczenie to zostało pozwanemu doręczone. Stąd też w ocenie Sądu mając na uwadze, że pozwany kwestionował zasadność domagania się w niniejszym procesie opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku, przyjmując należało, uwzględniając obrót pocztowy trwający 7 dni, że doręczenie pozwanemu wypowiedzenia umowy leasingu w trybie natychmiastowym nastąpiło przed nadejściem wymagalności opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku. A zatem wymagalność opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku powstała nie wskutek upływu terminu wskazanego na fakturze, lecz wskutek wcześniejszego wypowiedzenia umowy, wobec czego należność ta nie podlega rozliczeniu w sposób określony w § 19 ust. 1 ogólnych warunków umów leasingu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 września 2015 roku (sygn. akt III CZP 52/15) obowiązek pomniejszenia wysokości przewidzianych w umowie leasingu a niezapłaconych rat o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem przedmiotu leasingu, nie obejmuje rat wymagalnych przed rozwiązaniem umowy (art. 709¹⁵ k.c.). Wypowiedzenie umowy wywiera skutek ex nunc, a zatem nie może odnosić się do rat już wymagalnych, bo obowiązek ich zapłaty wynika z zasad ogólnych (art. 709¹ k.c., art. 709 § 1 k.c.). Skoro wypowiedzenie rodzi jedynie skutki na przyszłość, to nie może prowadzić jednocześnie do podważenia skutków prawnych powstałych na jej gruncie wcześniej. Przyjęcie odmiennego wniosku prowadziłoby do nie dającego się zaakceptować wniosku, że termin wymagalności rat już wymagalnych zostaje przesunięty w następstwie wypowiedzenia umowy do chwili jego dokonania, dłużnik uzyskałby dodatkową niczym nie usprawiedliwioną korzyść w zakresie obowiązku zapłaty odsetek (tamże).

A zatem powód jest uprawniony, by w niniejszym procesie domagać się niezapłaconych opłat leasingowych za okres poprzedzający wypowiedzenie umowy, ale zarówno w świetle powyższej uchwały, jak i zapisów umowy łączącej strony, muszą być to opłaty leasingowe wymagalne, na co wskazano wprost w treści § 19 ust. 1 ogólnych warunków umów leasingu. Natomiast obowiązek uwzględniania w rozliczeniu końcowym uwzględniającym cenę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu dotyczy opłat leasingowych niewymagalnych w chwili wypowiedzenia umowy.

Mając na uwadze, że powód zapłaty zaległych rat leasingowych dochodzi w istocie na podstawie art. 709¹ k.c. w zw. z § 19 ust. 1 i ust. 4 ogólnych warunków umów leasingu i fakt związania Sądu okolicznościami faktycznymi wskazanymi przez powoda (powód wyraźnie podkreśla, że nie domaga się odszkodowania, o jakim mowa w § 19 ust. 2 ogólnych warunków umów leasingu) w niniejszej sprawie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu pozostawało kwestionowanie przez pozwanego wartości, za jaką zbyto pojazd będący przedmiotem leasingu – okoliczność ta podlegać może ewentualnie badaniu w procesie o odszkodowanie (gdzie cena ta zostaje pomniejszona o raty niewymagalne w chwili wypowiedzenia umowy). Powyższe legło także u podstaw oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego.

Podkreślić raz jeszcze należy, że dla oceny zasadności żądania powoda obejmującego zaległe raty leasingowe za okres kwiecień – maj 2016 roku (a więc raty wymagalne przed wypowiedzeniem umowy) oraz opłaty za wycenę przedmiotu leasingu i opłaty windykacyjne obojętny był fakt korzyści, jakie powód osiągnął z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy. Zbędne więc było przeprowadzanie dowodu na okoliczność ustalenia wysokości korzyści, jakie powód osiągnął na skutek zwrotu przedmiotu leasingu przez pozwanego (tak również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 07 października 2015 roku, sygn. akt V ACa 118/15). Zapłaty zaległych rat leasingowych finansujący dochodzi bowiem na podstawie art. 709¹ k.c. (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I ACa 1493/14). Podstawa ta zaś w żaden sposób nie uzasadniała domagania się przez powoda opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku (bo nie była ona wymagalna przed wypowiedzeniem umowy, stała się zaś wymagalna wskutek złożonego wypowiedzenia).

Jakkolwiek z powyższych względów niezasadny był zarzut nie przedłożenia przez powoda końcowego rozliczenia przedmiotowej umowy leasingu, to w ocenie Sądu uzasadniony okazał się natomiast zarzut pozwanego dotyczący nieprzedłożenia wyceny pojazdu, za którą powód domaga się kwoty 221,40 złotych. Na tę okoliczność powód przedłożył bowiem jedynie fakturę za wykonanie 36 ekspertyz (w kwocie po 165 złotych netto i 180 złotych netto) wraz z kosztami dojazdu w pięciu sprawach (w kwocie po 45 złotych netto), przy czym z żadnego dokumentu nie wynika,

ażeby wycena pojazdu leasingowanego na podstawie umowy leasingu operacyjnego numer (...) była rzeczywiście wykonana oraz żeby przedłożona faktura numer (...) dotyczyła m. in. wyceny pojazdu będącego przedmiotem umowy. W tym zakresie więc – odnośnie żądania kwoty 221,40 złotych – powództwo jako nieudowodnione także podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I wyroku przyjmując za podstawę prawną treść art. 709¹ k.c. w zw. z art. 359 § 2¹ k.c. w zw. z § 18, § 19 ust. 1 oraz § 19 ust. 4 ogólnych warunków umów leasingu Sąd zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz powoda (...) z siedzibą w B. kwotę 6 137,86 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych liczonymi od kwot: 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, 2 218,93 złotych za okres od dnia 26 maja 2016 roku do dnia zapłaty i 1 700 złotych za okres od dnia 25 października 2016 roku do dnia zapłaty.

Uznając zaś dalej idące powództwo (co do kwoty 221,40 złotych oraz co do kwoty 2 218,93 złotych (tytułem opłaty leasingowej za czerwiec 2016 roku wraz z odsetkami) za niezasadne, Sąd na podstawie powyższych przepisów w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario w tym zakresie powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w punkcie III wyroku zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia określoną w art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c.

W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 71,55%, a pozwany w 28,45%. Koszty poniesione przez powoda wyniosły 1 925 złotych (opłata od pozwu – 108 złotych, koszty zastępstwa procesowego – 1 800 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 złotych). Pozwany nie poniósł żadnych kosztów. Powodowi zatem należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 1 377,34 złotych (71,55% z kwoty 1 925 złotych), którą Sąd zasądził na jego rzecz w punkcie III wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 28 czerwca 2018 roku